

Helgi Olsen byggir hús á Argjum, men:

Formarnir verða standandi

Helgi Olsen er í holt við at byggja sær og familjuni eini sethús úti á Argjum. Hóast tey eins og øll onnur hava eina grund, so er grundin ikki eins og aðrar grundir her heima. Hon er nevniliga tann fyrsta av sínum slag í Føroyum

SVEINUR TRÓNDARSON

Tað er eitt gamalt orðatak sum sigur, at mangt broyting á mansins ævi.

Ikki er orðatak fest at nøkrum ávisum, men í hesum føri fara vit at brúka tað í sambandi við húsabygging.

Tað er sjálvsagt, at tað dag og dagliga henda tekniskar broytingar, sum gera arbeiði lættari og úrslitið betri.

Og onkuntíð er talan um rættliga stórar broytingar. Fyri eini tíð síðan sat Helgi Olsen og læs í einum norskum verkfrøðingablað og har sá hann eina søgu um eitt nýtt slag av formum til húsagrundir.

Skipanin virkar á tann hátt, at plastikkelementir verða sett upp og so verða tey standandi aftaná at stoypiarbeiði er liðugt.

Helgi gjørdist ikki sørt bilsin og hugtikin av hesum nýggja háttinum at gera húsagrundir.

Men at tað liggur álvara aftanfyrri sæst av at júst henda »skipan» varð vald til ársins byggiþróðukt í Kanada í 1997.

Umboðar formarnar í Føroyum

Sum nevnt gjørdist Helgi Olsen rættliga hugtikin av formunum.

Hann hugsaði við sær sjálvum, at tá teir kunnu byggja hús á henda hátt í Kanada og Noregi, so skuldi ikki verða nakað til hindurs fyri, at henda

skipan eisini kann brúkast í Føroyum.

Tí hevur Helgi Olsen fingið sær tað føroyska agenturi uppá formarnar og nú vónar hann sjálvsagt, at timburmeistararnir fara at taka undir við hesi nýggju loysnini.

Byrjar við egnum húsum

Fyri stuttari tíð síðan fór Helgi Olsen undir at byggja síni egnu hús, og til grundna brúkar hann hesar nýggju formarnar.

Nógvir timburmeistarar hava verið framvið og hugt hvussu henda nýggja skipan virkar, tí tað er jú nakað, sum eingin fyrr hevur s æð í Føroyum.

Men hvør er so munurin millum eina »vanliga» grund og eina »plastikkgrund»?

– Tað er nógv, sum verður gjørt ódrúsið við eina »plastikkgrund» enn við eina vanligari grund.

– Fyri tað fyrsta er ein »plastikkgrund» tynnri enn ein vanlig grund, og harvið fer munandi minni betong í hana og tað ger hana nógv bfilgari. Tað fara umleið 100 litrar av betong fyri hvønn fermetur í eina slíka grund, meðan tað fara millum 150 og 200 litrar fyri hvønn fermetur í eina vanligari grund.

– Men størsti munurin er tó, at ein grund sum henda heldur uppá tað vatni, sum er í betonginum og tí verður tað nógv sterkari enn betong vanligari er, tí at í teimum

Soleiðis sær ein grund út, sum er stoypt við plastikkformum, sum verða standandi eftir at stoypiarbeiðið er liðugt. Helgi Olsen sá »systemi» í einum norskum verkfrøðingablað og hevur tikið tað til sín (Mynd: Jens Kristian Vang)

turnar vatni burtur.

Lítið og einki viðlíkahald

Men tað er ikki alt. Av tí at formarnir verða standandi eftir at grundin er komin upp, so verður nógv minni viðlíkahald av eini grund sum hesi enn tað er við eina vanligari grund, sum ofta skal bæði pussast og málást fleiri ferðir gjøgnum tíðina.

Formarnir til eina plastikkgrund kosta umleið 25 túsund krónur, men Helgi Olsen heldur, at teir pengarnir eru væl givni út.

– Teir pengarnir verða spardir við og virðiliga inn aftur í longdini.

Skjót at seta upp

Helgi Olsen er væl nøgdur við skipanina, nú hann hevur roynt hana.

– Tað er sjálvandi ein vanaspurningur. Tá tú hevur sett nakrar grundir upp við hesum formunum, so gongur tað skjótari og skjótari at seta formarnar upp.

Sum nevnt er skipanin soleiðis háttad, at tað ber til at stoypa ein grund upp í einari uppseting og gott og væl tað.

Formarnir verða settir upp og so verður jarnið sett

ígjøgnum hol, sum eru í formunum.

Hvussu tað fer at gangast við at selja skipanina til føroyskar timburmeistarar er ikki lætt at siga, men livst so spyrst. Sosialurin ynskir Helga Olsen góða eyndu við húsunum

Um tríggar vikur verður festivalurin:

Fara nú at selja atgongumerkir

Atgongumerkjasølan til Jassfestivalin byrjar í Norðurlandahúsinum og Kunningarstovuni í dag

SVEINUR TRÓNDARSON

Tey ganga hond í hond - Húsið og Jassfestivalurin.

Norðurlandahúsið helt fyrr í ár fimtan ára føðingardag sín, og nú í oktober fer fimtandi jassfestivalurin so av bakkastokki. Og hann hevur húsast í húsinum í øll hesi árin.

Øll hesi árin hevur festivalurin drigið hóp av útlendskum tónleikarum hendavegin og tað er ikki hessini umtalað Føroyar og føroyingar hava fingið úttanlands fyri henda festival.

Ein festivalur, sum í allar mátar stendur mót við tað, sum upplivast kann úttanlands, bæði tá tað viðvikur

tónleikarum og ikki minst rammunum umkring festivalin.

– Norðurlandahúsið er ótrúliga væl eigna til ein slíkan festival, go tað er kanska júst hetta tiltakið, sum hevur gjørt húsið so kent úttanlands. Tú skalt minnast til, at tað hava verið 2300 útlendskir tónleikarar í Føroyum til festival hesi árin, sigur Brandur Øssurson, fyriskipari.

– Og úttan vælvidina frá Norðurlandahúsinum er iva-samt, um festivalurin hevði hildið so leingi sum hann hevur gjørt, leggur hann afturat.

Og tað er einki at taka seg aftur í, at undirtøkan hevur verið stak góð.

Tónleikur við Innihaldi Men hvat er tað so fyri tónleikur føroyingar vilja hava?

– Hyggja vit eftir hvørir tónleikarar hava fingið størst undirtøku, so er teir, sum framføra tónleik, sum hevur eitt innihald. Tað vil siga tónleikarar, sum Bjørn Eidsvåg, Bjørn Afzelius og aðrir.

I ár eru bara norðurlendskir tónleikarar við, men tað ger ikki skrána verri fyri tað.

Eitt nú kemur heimskendi danski kontrabassspælarin Niels Henning Ørsted Pedersen.

Úr Álandi kemur ein sangarinna, sum kallast Elisabeth Ekman, og hana hoyrdi Brandur Øssurson, tá hann var í Álandi fyr í ár.

– Hon er ein framúrskarandi góður framførari, sigur hann og sigur, at hann er sera fegin um at tað eydnadist at fáa Ekman til Føroya.

Úr Svøríki kemur Elise

Einarsdóttir við orkestri. Tey spæla blues, merktan av svensnum upprunatónleiki.

Stuðul frá Saga Petroleum

Men føroyingarnir eru ikki eftirsettir.

Nógvir av teimum kendastu føroysku tónleikarunum eru fingnir heim til festivalin og í tí sambandi hevur Saga Petroleum veitt festivalinum sera góðan figgarligan stuðul.

Fríggjavöldið er føroyskt burturav.

Og í dag byrjar atgongumerkjasølan. Tey verða at fáa í Norðurlandahúsinum og Kunningarstovuni í Havn.

Prísirnir fyri hvørt kvöldið eru ymskir, men ein kann eisini keypa atgongumerki fyri allar fyra dagarnar og eitt slíkt kostar 350 krónur

Heimskendi danski kontrabassspælarin Niels Henning Ørsted Pedersen verður við á Tórshavn Jazz, Fólka og Blues Festival, sum verður frá 14. - 17. oktober